

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 3. Qualiter ascendentes succedant ab intestato liberis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

ctus: sed in hoc, quoad Successiones, jure civili, & legibus introductas, nihil statuit in oppositum.

§. 3.

Qualiter ascendentes succedant ab intestato liberis?

2330 **D**E hoc ita loquitur Novella 118. c. 2. si defunctus descendentes quidem non relinquat hæredes, Pater autem, aut Mater, aut alii parentes ei supersint, omnibus ex latere cognatis, hos præponi sancimus, exceptis solis fratribus ex utroque parente conjunctis defuncto; Sicut per subsequentiâ declarabitur. Si autem plurimi ascendentium vivunt, hos præponi jubemus, qui proximi gradu reperuntur, masculos, & feminas, sive paterni, sive materni sint, si autem eundem habeant gradum, ex æquo inter eos hereditas dividatur, ut mediætatem quidem accipiant omnes, à patre ascendentes, quancunque fuerint; mediætatem vero reliquam à matre ascendentes, quancunque eos inveniri contigerit: si vero cum ascendentibus inveniantur fratres, aut sorores ex utrisque parentibus conjuncti defuncto, cum proximis gradu ascendentibus vocabuntur; si, & pater, aut mater fuerint; dividenda inter eos quippe hereditate secundum personarum numerum, uti & adicendentium, & fratrum singuli æqualem habeant portionem, nullum usum ex filiorum, aut filiarum portione in hoc casu valente patre sibi penitus vindicare: quoniam pro hac usus portione hereditatis jus, & secundum proprietatem per præsentem dedimus: legem differentia nulla servanda inter personas istas, sive femina, sive masculi fuerint, qui ad hereditatem vocantur: & sive per masculi, sive per femina personam copulantur: & sive sua potestatis; sive sub potestate fuerit is, cui succedunt.

2331 **Q**UOD Ex hoc textu sequitur, quod hereditas defuncti ab intestato, si non relinquit descendentes, deferatur jure communi ascendentibus tam mediatis, quam immediatis, si liberi ante parentes è vira decedant; ubi nomine parentum veniunt etiam avus, avia, & sic in infinitum ascendendo; sed notand. 1. etsi jure antiquo Mater nec secundo loco (id est in defectu descendentium) successerit liberis suis, vel non nisi in certis casibus: secus tamen est,

se jure Novell. cit. nam vi hujus succedit illis æqualiter cum Patre, & constat ex L. 14. C. de legitimis hæred. ibi: cum ad ipsarum mulierum successionem masculi jure agnationis vocentur, quis patiatur earum quidem hereditatem ad eos legitimo jure deferri, ipsas vero nec invicem sibi, nec masculis eorum jure posse succedere, sed propter hoc solum puniri, quod femina nate sint.

Not. 2. hoc procedere de liberis tam de emancipatis, quam non emancipatis. Novell. 118. c. 2. supr. etiam legitimatis rescripto Principis, cum in hoc ut dictum est, æquiparentur naturalibus, & legitimis, idem de adoptivis ex n. 2327. & filio posthumo, cum & hic veniat inter descendentes, de quorum successione parentibus competente loquitur textus: cæterum adoptans, si sit extraneus, non succedit adoptato. L. penult. §. 1. C. de adopt. Nec arrogator arrogato in impubertate mortuo, ut colligitur ex cit. L. Penult. secus est mortuo completâ pubertate, si non reliquit liberos legitimos, cit. §. Instit. de acquil. per arrogat.

Not. 3. in casu, quo ad Matrem spectat impuberi providere de Tutore, & filius decedit impubes, à Matre non provisorius de Tutore, eam privari jure successionis. §. 6. Instit. de S. C. Tertullian. & L. 6. C. eod. Not. 4. in casu, quo extant soli parentes primi gradus, nullis extantibus defuncti descendentibus, vel fratribus, & sororibus, eos æqualiter succedere liberis defunctis, etiam non emancipatis: Si autem extant fratres, defuncto ex utroque parente conjunctis, etiam hi æqualiter cum parentibus succedunt, quin ex portione per hos accepta Patri eorum sit ullus usus, ut apertè habetur in textu in n. 2331. Si autem ascendentes sint in gradu inæquali, is, qui propinquior est, excludit remotiorem, v. g. Pater Avum maternum, quin remotiori competat ius representationis, prout contingit in descendentibus juris privilegio, constat ex cit. Nov. in n. ibi: hos præponi jubemus, qui proximi gradu reperuntur.

Ex hoc sequitur, quod, esto nepos ex fratre remotior sit ab Avo, quam patruus, tamen in materia Successionis respectu Avi jure representationis constituitur in eodem gradu cum fratre defuncti fratris sui, consequenter cum patruo succedat Avo in ea portione, quam habuisset Pater, si vixisset,

fer, dum ille decessit, secus autem contingit in ascendentibus. Nam esto verum sit, quod Pater, & Mater æqualiter succedant filio, vel filia nullis relictis descendenti-
bus; Avus tamen maternus non gaudet jure representationis, quo reponatur in gradum Matræ defuncti nepotis, unde si in hoc casu extaret solus Pater defuncti, & Avus maternus, hic per illum excluderetur juxta dicta.

2335 *Not. 5.* esse sub opinione, an, quando hæreditas liberorum devolvitur ad ascendentes gradu proximos, & pares (v. g. Pater, & Mater) Successio intelligatur de omnibus defuncti filii bonis, & quidem æqualiter? ut dictum est. Dubitatio autem non est de bonis ejus castrensibus, quasi castrensibus, & profectitiis ab extraneo; nam in his conveniunt Doctores, quod succedant æqualiter; nec etiam versatur in questione, an succedant in bonis, quæ procedunt à Patre, vel Matre, vel linea paterna, vel materna, & adhuc pleno jure sunt Patris; sed solum de illis, quæ pleno jure filio sunt appropriata?

2336 Probabilior videtur opinio affirmantium, quam sequitur Cardinalis de Lugo *D. 24. Sect. 8. §. 3. n. 182.* Fachinæus *lib. 6. controvers. juris c. 4.* & alii, ratione desumpta ex *cit. Novell. 118.* ibi: *si autem eundem habuerint gradum, ex aquo inter eos hæreditas dividatur, ut medietatem quidem accipiant omnes à Patre ascendentes, quantuncunque fuerint; medietatem verò reliquam à matre ascendentes;* sic Imperator Justinianus *sine distinctione* bonorum quæ erant pleno jure defuncti; quod utique non fecisset sapientissimus Legislator, si voluisset separationem bonorum, quam præterdit sententia opposita, nimirum, ut Pater defuncti filii excludat Matrem in bonis ex linea paterna; aut econtra Mater Patrem, in bonis ex linea materna profectis ad filium, & pleno jure illi appropriatis; præsertim, quia sic contra expressum textum etiam remotior excluderet proximorem gradu, puta, si filio defuncto in bonis, ex linea materna profectis ad ipsum, faciendâ esset separatio, ut in his non admitterentur æqualiter parentes in linea masculina, quia tunc extante solum avo materno, & Patre defuncti, succederet ille isto excluso; hoc est, remotior gradu, excluso proximior inter ascendentes.

Unde licet verum sit, quod, quando defunctus habet superstitem uterinum tantum, vel fratrem consanguineum tantum, uterinus in maternis, Consanguineus in paternis succedat, ut dicitur *L. 13. C. de hæred. legit. ex hac tamen dispositione pro linea collateralium non rectè duci argumentum ad lineam ascendentium; nam ad filios bona parentum veniunt ex voto parentum; à filiis autem ad parentes non ex voto filiorum, sed commiseratione, s. fin. Instit. Si Tabulæ testam. nullæ extab. Quando autem §. 1. Instit. per quas person. nobis acquiri dicitur: Si quid ex re Patris filio obveniat, totum hoc secundum antiquam observationem acquiri parenti, procedit de bonis à Patre profectis ad filium, quæ illi non erant appropriata pleno jure.*

Illud etiam hic nota, quando in casu, quo ascendentes, pares in gradu proximo, succedunt defunctis liberis, & cum eis etiam vocantur æqualiter defuncti fratres, vel sorores, ipsi ex utroque parente conjuncti, istorum descendentiis concedi, ut, si ipsorum parentes decesserunt, ipsi eorum loco cum illis ascendentiis succedant, non quidem in capita, sed in stirpes, v. g. Titius defunctus est extante adhuc in vivis Patre, Matre, sorore, & nepotibus ex fratre, ex utroque parente sibi conjunctis; in hoc casu Titio ab intestato succedunt non tantum ejus Pater, & Mater, sed etiam soror, & nepotes relictæ ex fratre; si & soror, & frater defunctus ipsi ex utroque parente conjuncti sunt.

Prima pars de Patre, & Matre est ex *n. 2330.* secunda, de sorore, quæ habet communem Patrem, & Matrem naturalem cum fratre defuncto, de cujus successione agitur, tertia autem est ex *Novella 127. c. 1.* ubi primum dicit Imperator, quid statuerit in *Novella 118.* & sic loquitur *c. 1. nostras leges emendare nos non piget, ubi utilitatem subjectis invenire volentes. Meminimus igitur, scripsisse legem, per quam jussimus, ut, si quis moriatur relinquens fratres, & alterius fratris filios præmortui, ad similitudinem fratrum, & præmortui fratris filii ad hæreditatem vocentur, paternum ingredientes gradum, & illius ferentes portionem; si verò moriens relinquat ascendentiis aliquos, & fratres ex utroque parentibus conjunctos sibi, & filios ex præmortuo*

mortuo fratre, fratres quidem iustus per ipsam legem cum parentibus vocari, fratris vero filios exclusimus.

Deinde c. 2. ibid. prædictæ Constitutionis subiungit emendationem his verbis: hoc itaque iuste corrigentes, sancimus, ut si quis moriens relinquat ascendendum aliquem, & fratres, qui possint cum parentibus vocari, & alterius præmortui fratris filios: cum ascendentibus, & fratribus vocentur etiam præmortui fratris filii, & tantam accipiant portionem, quantam eorum futurus erat Pater accipere, si vixisset. Hoc verò sancimus de illis filiis fratris, quorum Pater ex utroque parente iungebatur defuncto; & absolute dicimus: ordinem, quando cum solis vocantur fratribus eundem eos habere iubemus, & quando cum fratribus, vocantur aliqui ascendendum ad hæreditatem.

2340 Circa istum casum specialem, quo corrigitur Nov. 118. quæstio est, an dispositioni Novell. 127. locus sit, si extantibus ascendentibus primi gradus non supersint fratres ex utroque parente conjuncti defuncto, sed tantum illorum liberi, isti cum ascendentibus succedant defuncto æque, ac si extaret unus adhuc frater, & alterius solus filii, seu eius, qui decessit nepotes ex fratre, de quo casu agit Nov. 127. Quæstio igitur est, an in casu, quo nulli extarent fratres, sed meri filii defuncti fratris, an, inquam, hi concurrerent cum ascendentibus, vel potius ab istis excluderentur, sicut excluduntur alii transversales?

In hac quæstione pro & contra militant Auctores. Cæterum etiam in hoc casu locum esse dispositioni Nov. 118. Suadetur ex Rubrica hujus Novellæ, indefinite nigrum, sex textum ejus explicantis his verbis: ut fratrum filii succedant pariter ad imitationem fratrum etiam ascendentibus extantibus. Deinde etiam ratione, quia, ubi conceditur jus representationis, non attenditur, an existant aliqui in pari gradu cum eo, in quo fuit, qui representatur, ut apparet in Successione descendendum. 3. quia specialitas hujus novæ dispositionis non est in eo, quod existant ipsius defuncti fratres ex eodem Patre & Matre illi conjuncti, sed in eo, ut filiis fratris defuncti concederetur, quod eis negatum fuit per Novell. 118. nimirum, ut jam non excluderentur à jure representationis, sicut exclusi fuerunt per Nov. 118. habito autem

Tom. III.

semel jure representationis, non curatur ex natura rei, an existant, vel non existant alii fratres, defuncto conjuncti ex utroque Parente, ergo.

S. 4

De Successione Collateralium.

DE hoc ita constitutum est in Novella 2341 118. c. 3. ibi: si defunctus, neque descendentes, neque ascendentes reliquerit, primos ad hæreditatem vocamus fratres, & sorores ex eodem Patre, & ex eadem matre natos: quos etiam cum patribus ad hæreditatem vocavimus; his autem non existentibus, in secundo ordine illos fratres ad hæreditatem vocamus, qui ex uno parente conjuncti sunt defuncto, sive per Patrem solum, sive per Matrem; Si autem defuncto fratres fuerint, & alterius fratris, aut sororis præmortuorum filii, vocabuntur ad hæreditatem isti, cum de Patre, & Matre thii masculis, & feminis: & quancumque fuerint, tantam ex hæreditate percipient portionem, quantam eorum parens futurus esset accipere, si superstes esset. Unde consequens est, ut, si forte præmortuus frater, cujus filii vivunt, per utramque partem nunc defuncta personæ iungebatur, superstes autem fratres per Patrem solum forsan, aut Matrem ei iungebantur: præponantur istius filii propriis thii, licet in tertio sint gradu (sive à Patre, sive à Matre sint thii, & sive masculi, sive femina) sicut eorum parens præponeretur, si viveret, & ex diverso, siquidem superstes frater, ex utroque parente conjungitur defuncto, præmortuus autem per unum parentum iungebatur, hujus filios ab hæreditate excludimus, sicut ipse, si viveret ab hæreditate excluderetur; hujusmodi verò privilegium in hoc ordine cognationis solis præbemus fratrum masculorum, & feminarum filiis, aut filiabus, ut in suorum parentum jura succedant: nulli enim alii omnino personæ, ex hoc ordine venienti, hoc jus largimur.

Et subiungitur: Sed, & ipsi fratrum filii, tunc hoc beneficium conferimus, quando cum propriis judicantur thii, masculis & feminis, sive paterni, sive materni sint; si autem cum fratribus defuncti etiam ascendentes (sicut jam diximus) ad hæreditatem vocantur, nullo modo ad successionem ab intestato fratris aut sororis filios vocari permittimus, neque, si ex utroque

Yyy

Paren-